

ONT-MOETING MET EIGEN-WIJZE LANGOREN

door Katrien van Meel

Ik ontmoette Rosa de eerste keer tijdens de ezelwandeling die het Zelfregiecentrum Leiden begin dit jaar organiseerde. Op een grijze zaterdagmiddag in maart ontving zij ons met koffie en cake in de knusse keet op haar erf. In de houtkachel knapperde een vuurtje. Daarna wandelden we met acht volwassenen, vier ezels en een hond door de Katwijkse duinen. Het miezerde, maar desalniettemin waren we de hele middag buiten. Ik kampte destijds met het staartje van een depressie. De wandeling bleek achteraf een omslagpunt, daarna ging het bergopwaarts. Een maand later nam ik mijn kinderen mee op een ezelwandeling. Ik zag mijn zevenjarige zoon trots schrijden naast de grote grijze Hervé, en mijn dochter moederen over de kleine Ukke. Mijn doorgaans levendige kinderen landden zienderogen door de het ongecompliceerde samenzijn met de vier langoren, hun geur, hun warmte. Ik wilde graag weten hoe het werkte, hoe ezels mensen helpen. En ik wilde meer weten over hun bijzondere eigenares, Rosa.

Voor dit interview nemen we plaats onder een groot zonnezeil, provisorisch bevestigd aan het hek. Ondertussen is het volop zomer. Op het terrein staan en grote hut op hoge palen, beschilderd met namen van kinderen, een vuurplaats met daarboven een enorme driepoot waar een echte heksenketel aan hangt. Verder een hoop planken, stenen, zand, pallets, modder, zeil, troep. Niets is af,

of mooi, en dat maakt juist zo aantrekkelijk voor kinderen. Dat, en natuurlijk Rosa's vier vierbenige medewerkers.

Tegenover me stralen knalblauwe ogen in een zongebruind gezicht. De energie spat er vanaf. 'Ik heb de opleiding verpleegkunde gevolgd en ben in de hulpverlening gaan werken, in de kinder- en jeugdpsychiatrie, onder andere bij Curium. Later heb ik me verder verdiept in creatieve therapie. Totdat ik een depressie kreeg, twee keer zelfs. **Bij anderen zag ik altijd precies wat de essentie van hun probleem was, maar bij mijzelf snapte ik er niets van.** Een depressie is letterlijk het wegdrukken van gevoelens, het zit al in het woord. Ik kwam erachter dat ik er met mijn kop alleen niet meer kwam, ik moest leren voelen. Hoe doe je dat? In het gezin waarin ik ben opgegroeid was voelen lastig.

Uiteindelijk moest ik me ziek melden, er viel niet meer tegen mijn eigen somberheid aan te vechten. Ik ging ziek uit dienst, de ziektewet in, was uiteindelijk drie jaar werkloos. Dat vond ik vreselijk. In onze maatschappij draait alles om presteren, om ambitie. **We zijn geconditioneerd geraakt om ons eerst af te vragen of iets wel zo hoort voordat we ons afvragen of het past bij onze eigen normen** – als we ons die vraag al stellen. Achteraf ben ik dankbaar voor de depressies. Want ik ben ervan overtuigd dat je zonder crisis niet bij de kern, niet bij je eigen wezen kunt komen. Ik ben nieuwsgierig en eerlijk, ik kan niet tegen onzuiverheid. Ik begon me voor het eerst af te vragen: is dit wel voor mij? In mijn hart wist ik eigenlijk wel dat het antwoord 'nee' was,

maar dat had ik al die tijd onderdrukt. Het werd me duidelijk dat ik niet meer terug moest naar dit vak.

Een loopbaantrainer heeft me enorm geholpen, vooral door me aan te moedigen om weer te gaan dromen. Stel dat de mogelijkheden grenzeloos waren, zei ze, wat voor werk zou je dan kiezen? ***Ze vroeg me ook waar ik vroeger, als kind van hield. Ik antwoordde 'op de grond zitten en mijn vinger patronen trekken in de aarde.'*** Langzaam kwam boven drijven wat ik het liefst wilde: iets met kinderen, iets buiten, iets met dieren, en iets als zelfstandige (niet voor een baas).

Ik vond een weekendbaantje op een boerderij van Ipse de Brugge als hulpje om te kijken of het wel iets voor mij was, werken met dieren. Ik kwam erachter dat ik niet van de geur van koeien en varkens houd. Met paarden had ik niets. Ik ben ook nooit paardenmeisje geweest. Op een paardenrug zitten vind ik eng, en de manier waarop mensen paarden hun wil opleggen, dat wil ik niet. Op een dag had ik een droom over ezels. Ik besloot te gaan werken bij de Ezelhoeve in Baarle Nassau. Om verder inspiratie op te doen stond Bianca Plune van Het Ezelhuis in Zeeland me toe in haar keuken te komen kijken.

Eindelijk kreeg ik helder wat ik wilde: kinderen met psychiatrische problematiek een speelplek bieden waar ze zichzelf kunnen zijn, gezinswandelingen met ezels, en verjaardagspartijtjes. Later is daar ezel-coaching bij gekomen. Ik heb een

ondernemingsplan geschreven met behulp van het boek 'Start vanuit je hart' van Patrick Rozenmond. Dankzij dat boek kreeg ik mijn missie haarscherp. Ik ging op zoek naar een geschikte plek. Die moest legaal zijn, een schuilstal hebben en een omheining. Het duurde een jaar voordat ik die vond, hier in Katwijk.

Ezels zijn geaard, bij zichzelf, zijn aanwezig, meer dan paarden. Zelf ben ik druk, verbaal, rationeel. De ezels zorgen dat ik zak. Zelfs mijn stem schijnt lager te worden als ik over de ezels praat. Hoe ezels mensen helpen? Ezels zijn vluchtdieren. Met hun enorme oren speuren ze voortdurend de omgeving af naar mogelijk gevaar. Maar het zijn ook kuddedieren. Als ze vluchten, vluchten ze met z'n allen. Het is dus in het belang van de kudde dat alle neuzen dezelfde kant op wijzen. Wij mensen zijn ook onderdeel van die kudde. ***De ezel zal zich dus altijd afvragen wat er nodig is om samen met de andere dieren en mensen te kunnen vluchten.*** Als iemand spanningen heeft, voelt de ezel dat en zal hij daarom proberen die spanningen af te voeren. Het spiegelen van de energie van de mens gebeurt dus vanuit zijn eigen overlevingsdrang als kuddedier.

Het leuke is dat de één zich meteen aangetrokken voelt tot de ene ezel, de andere juist tot de andere. Bijna iedereen heeft een voorkeur. Iedere ezel heeft iets anders te bieden.

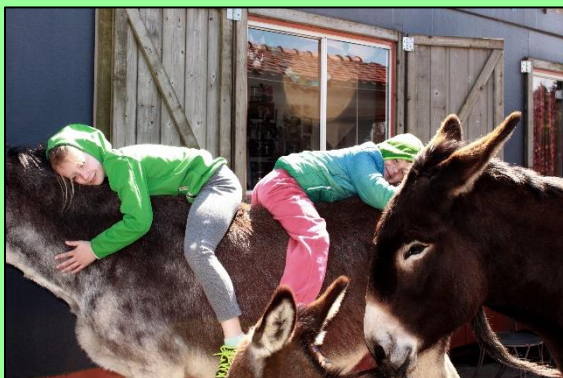
Valléa is vol moederlijke energie. Zij geeft belangeloos, onvoorwaardelijk, zoals een moeder. Zij zoekt zelf de mensen op die dat

nodig hebben. **Daar is niets zweverigs aan, zij doet dat om de veiligheid van de kudde te waarborgen.** Bij haar vorige eigenaar heeft Valléa twee keer een veulen gehad, ze is dus ook echt moeder.

Hervé is de leider van de groep. Valléa loopt tijdens wandelingen welleswaar altijd voorop, maar dat is omdat Hervé dat zo wil. Hij houdt de touwtjes in handen, hij is vol krachtige energie. Stuiterkids die moeite hebben met focussen, kunnen veel leren van Hervé. Wanneer een kind afwezig is, is hij namelijk ook niet bij de les en gaat hij lekker zijn eigen gang. Maar als een kind met zijn aandacht helemaal bij de ezel is, dan voelt die ezel dat. Dan vindt er afstemming, verbintenis tussen kind en ezel plaats.

Flipke heeft een leider nodig die duidelijk en consequent is. Sta je hem bijvoorbeeld één keer toe om tijdens de wandeling langs de kant van de weg te gaan grazen, dan zal hij het blijven proberen. **Flipke is daarom goed voor mensen die moeite hebben om grenzen te stellen en ruimte voor zichzelf op te eisen.** Als een kind de leiding durft te nemen dan ervaart het dat Flipke hem nog steeds lief vindt. Sterker nog, in plaats van het kind af te wijzen, waardeert Flipke juist zijn leiderschap!

Ukke is niet alleen de kleinste van de groep, hij is ook wat verlegen en angstig, en houdt een beetje afstand. Kinderen doen daardoor automatisch hun best om hem zich veilig te laten voelen. Hij roept een soort beschermingsinstinct bij hen op.

Zo heeft ieder van mijn dieren iets unieks te bieden. Ik zeg nu *mijn* dieren, maar het zijn

natuurlijk helemaal niet *mijn* dieren – de dieren zijn van niemand! Net zo min als mensen. We maken alleen maar gebruik van iets wat zij te bieden hebben.

Net als dieren zijn kinderen nog ontvankelijk, voor hen staat nog niet zoveel vast. Breng die twee bij elkaar en je hebt een echte ontmoeting. **Aan het begin van de wandeling heb je twee individuen die naast elkaar lopen. Aan het eind is het één wezen.** Je ziet de kinderen dan groeien. Ze zijn trots op het samenspel. De ezel ook, zijn oren zijn voortdurend in beweging om af te stemmen op het kind. Tijdens speelmiddagen en logeerweekenden kijk ik gewoon wat er ontstaat, er is geen vooropgezet plan. **Ouders willen wel graag een programma, maar daar doe ik niet aan mee.** Kinderen komen het erf op en weten vaak al meteen wat ze willen. Stenen zoeken en beschilderen, spelen in de hut op palen, poffertjes bakken, honden knuffelen, op de ezels liggen of ze borstelen, timmeren. Ik laat me gewoon leiden door wat er ontstaat. En dan staat de tijd stil.

Door de ezel-coaching probeer ik mensen dichter bij zichzelf te laten komen. In de GGz gaan mensen op den duur geloven in hun patiënt-zijn. Met mijn eigenwijze langoren (en mijzelf, want ik ben ook ontzettend eigenwijs!), vinden mensen de wijze die bij hen past. Ze leren hoe zij trouw kunnen zijn aan zichzelf. Door de dieren gaat dat organischer, niet via je verstand en via woorden, maar via het voelen.'

Zie ook: www.rosaasezels.nl